

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Vår ref: Fs1906/jsa
Deres ref: 19/168
Oslo, 15.03.2019

Høringssvar – Forslag til gjennomføring av direktiv (EU) 2017/828 i norsk rett og endringer i allmennaksjeloven og aksjeloven § 8-10

Regnskap Norge viser til Nærings- og fiskeridepartementets høringsbrev av 31. januar 2019 med forslag til gjennomføring av EU-direktiv 2017/828 med dertil hørende diverse lovendringer, samt forslag til endringer i allmennaksjeloven § 8-10 og aksjeloven §§ 3-8 og 8-10. Saken er behandlet i Regnskap Norges fagutvalg.

Regnskap Norges høringsinnspill er begrenset til de foreslåtte endringene i aksjeloven §§ 3-8 og 8-10.

1. Overordnet

Regnskap Norge er positive til forslag til endringer både i aksjeloven §§ 3-8 og 8-10 som gir mer smidige og treffsikre regler.

Når det gjelder aksjeloven § 3-8 er vårt primære standpunkt at det ikke er tilstrekkelig behov for å opprettholde denne saksbehandlingsregelen, og at regelen heller kan erstattes med en plikt for styret til å informere aksjonærene om transaksjoner mellom selskapet og dets nærstående. Særlig oppfatter vi regelen som uhensiktsmessig og unødvendig for de mange aksjeselskap hvor eier og ledelse er en og samme person. Med de foreslåtte endringene som fremkommer av høringsnotatet mener vi departementet bør vurdere om det i det minste skal inntas en egen unntaksregel for disse selskapene.

Vi ser videre ikke vektige argumenter for at aksjeloven §§ 3-8 og 8-10 skal være mest mulig likelydende de tilsvarende bestemmelsene i allmennaksjeloven. Spesielt gjelder dette for de foreslåtte endringene i § 3-8. Til dels ulike hensyn gjør seg gjeldende for bestemmelsenes utforming i hver av lovene. Flere enkeltheter i lovendringsforslagene fremstår mindre tilpasset

---

aksjeselskapene enn børsnoterte selskap og øvrige allmennaksjeselskap. Det viktige må være å implementere regler som er mest mulig treffsikre overfor de rettssubjekter som hører inn under den enkelte loven.

2. Aksjeloven § 3-8

Definisjonen av personkretsen som omfattes – «nærstående»-begrepet

Definisjonen av selskapets «nærstående» som omfattes av aksjeloven § 3-8 er foreslått knyttet til definisjonen i den internasjonale regnskapsstandarden IAS 24. Endringsdirektivet forutsetter at begrepet forstås i tråd med IAS 24, men dette kravet gjelder da kun for noterte selskaper. Det er i denne forbindelse foreslått endringer i allmennaksjeloven § 3-8 som da vil gjelde for alle allmennaksjeselskap. For å bevare sammenhengen mellom bestemmelsen i aksjeloven og allmennaksjeloven er det imidlertid foreslått tilsvarende endringer også i aksjeloven § 3-8.

Etter Regnskap Norges vurdering er det ikke formålstjenlig å benytte definisjonen i IAS 24 også for aksjeselskaper etter aksjelovens regel. Definisjonen er lang, til dels skjønsmessig og lite tilgjengelig, og vil etter vår vurdering ikke gjøre det lettere for de mange små og mellomstore aksjeselskapene å vurdere når saksbehandlingsregelen må følges. Etter vår vurdering er det bedre å opprettholde dagens definisjon av selskapets nærstående slik denne fremkommer av bestemmelsens første og fjerde ledd, herunder da henvisningen til aksjeloven § 1-5.

Under enhver omstendighet mener vi definisjonen av selskapets nærstående fortsatt bør fremkomme direkte av aksjeloven slik den gjør i dag. Ettersom denne definisjonen vil utgjøre en del av det som uansett må vurderes, så er det vesentlig at definisjonen er lett tilgjengelig og fremkommer i direkte sammenheng med resten av regelen. Hvorvidt definisjonen i IAS 24 er dynamisk og ofte gjenstand for endringer og justeringer vet vi ikke. Det er uansett ikke et krav etter endringsdirektivet at aksjelovens regel må knyttes opp mot nærståendedefinisjonen i IAS 24. Det fremstår da heller ikke problematisk at det kan medgå noe tid fra en justering i regnskapsstandarden finner sted til denne er endelig hensyntatt ved lovendring i § 3-8.

Unntaksreglene – opprettholde en nedre beløpsgrense

Regnskap Norges støtter forslaget om at terskelverdien, som i dag utgjør 10 prosent av selskapets registrerte aksjekapital på avtaletidspunktet, endres til å utgjøre 2,5 prosent av selskapets balansesum. Vi mener imidlertid at terskelverdien fortsatt må kombineres med en nedre fastsatt beløpsgrense slik at transaksjoner med lavere verdi ikke trenger å meldes. I forlengelsen av dette mener vi at dagens nedre beløpsgrense bør forhøyes. Dette er også viktig i et forenklingperspektiv.

Etter dagens regel gjelder det unntak i § 3-8 (1) nr. 5 for styregodkjente avtaler hvor selskapets ytelse har en virkelig verdi som utgjør mindre enn 50 000 kroner. Fjernes denne unntaksregelen

---

tror vi konsekvensen blir at flere avtaler for fremtiden vil rammes. Over halvparten av norske aksjeselskaper er eneeide, og et stort antall aksjeselskaper har balansesum lavere enn 2 millioner kroner. For disse selskapene vil dermed det beløpsmessige innslagspunktet for regelen normalt bli lavere med de foreslåtte regelendringene. Det vil igjen medføre økte administrative byrder for næringslivet og mindre smidige avtaleprosesser, i tillegg til at fremdriften i mange transaksjoner forsinkes. Vi antar for øvrig også at endringene vil innebære en økt arbeidsmengde for Foretaksregisteret som allerede etter dagens regler kunngjør et stort antall årlige 3-8 avtaler. For større aksjeselskaper med en balansesum høyere enn kr 2 millioner vil de foreslåtte endringene i reglene trolig innebære at man oftere går klar av regelen, men samlet sett tror vi likevel den administrative byrden for norske aksjeselskaper vil øke med forslaget. I tillegg vil en forholdsmessig større del av den administrative byrden i praksis flyttes over på landets mange små aksjeselskaper.

I et forenklingperspektiv ser vi ikke at det er godt begrunnet å fjerne unntaket om en nedre fastsatt beløpsgrense. Departementet har vist til at avtaler på rundt 50 000 kroner, og hvor selskapets ytelse har en virkelig verdi på mer enn 2,5 prosent av selskapets balansesum, kan innebære en betydelig transaksjon for selskapet. Imidlertid vil det å etterleve saksbehandlingsregelen i seg selv også være byrdefullt, spesielt for de små selskapene. Små foretak vil også normalt ha behov for juridisk rådgivning i en 3-8 prosess, men vil typisk ikke ha ressurser til å kjøpe dette. Vi viser også til diskusjonen om regelen i det hele tatt skal beholdes eller om den er overflødig gitt at den materielt sett ikke gir noe mer enn det som følger av aksjeloven §§ 3-6 og 3-7. I tillegg kommer andre relevante bestemmelser i aksjeloven, som også vist til i høringsnotatet.

Den nedre beløpsgrensen på kr 50 000 har vært uforandret siden denne ble tatt inn i bestemmelsen med virkning fra 1. januar 2007. Vi mener dette beløpet er overmodent for en økning. Terskelen bør etter vår vurdering heller ikke knyttes til et statisk beløp.

Regnskap Norges forslag er at regelen om en nedre beløpsgrense opprettholdes, og at beløpet knyttes opp mot grunnbeløpet i folketrygden. Den nedre beløpsgrensen foreslås satt til 3 ganger folketrygdens grunnbeløp. For 2019 vil dette tilsvare ca. kr 300 000.

Unntaket for avtaler inngått som ledd i den ordinære forretningsvirksomheten

Vi ser at det praktisk viktige unntaket for avtaler inngått som ledd i selskapets ordinære forretningsvirksomhet er opprettholdt med tilsvarende ordlyd som i dag. Unntaket er etter forslaget flyttet fra bestemmelsens første ledd nr. 4 til første ledd nr. 1.

Det har hersket mye usikkerhet om hvilke avtaler som kommer inn under unntaket. Dette gjelder både kriteriet om at avtalen inngås som ledd i selskapets «*vanlige virksomhet*» og at avtalen inneholder «*pris og andre vilkår som er vanlige for slike avtaler*». Konsekvensen av usikkerheten er at transaksjoner og avtaler 3-8 behandles «for å være på den sikre siden». Vi

---

etterlyser derfor en nærmere klargjøring av dette i selve ordlyden. Herunder etterlyser vi at det i lovteksten eksplisitt kan fremgå om avtaler som omfattes av daglig leders myndighetsområde etter § 6-14 første ledd jf. annet ledd omfattes av unntaket.

Virkningene av brudd på aksjeloven § 3-8

Vi ser ikke at det i høringsnotatet eller i lovforslaget klart fremgår hva konsekvensene vil være av en manglende overholdelse av aksjeloven § 3-8 etter regelendringen. Vi tror dette i praksis vil skape usikkerhet blant selskapene, som kan medføre at regelen etterleves oftere enn nødvendig.

Slik vi leser høringsnotatet vil en manglende overholdelse av regelen ikke lenger kunne medføre at avtalen kan erklæres ugyldig således at selskapet er ubundet av avtalen. Dette kan imidlertid med fordel presiseres bedre.

3. Aksjeloven § 8-10 – Selskapsfinansierte aksjeerverv

Regnskap Norge er hovedsakelig positive til endringene som er foreslått i aksjeloven § 8-10.

Vi ser imidlertid ikke det formålstjenlige med å innta et krav om at styrets redegjørelse skal meldes til Foretaksregisteret. I allmennaksjeloven § 8-10 eksisterer det et krav om dette, men vi ser ikke at hensynet til selskapets kreditorer eller hensynet til notoritet og åpenhet for øvrig begrunner at dette må inntas også i aksjelovens bestemmelse.

Med vennlig hilsen,

Regnskap Norge

Christine Lundberg Larsen
Adm. dir.

Jørgen Strøm-Andresen
Advokat